

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soite

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hallitus

VANHUSTEN LUMISETELI SOITEN ALUEELLA

”Soite-kuntayhtymän tunnuslause on ”**Ihminen keskiössä**”. Tuon tunnuslauseen ja perusperiaatteen ympärille tiivistyy koko keskipohjalainen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän perusajatus.” (uudet nettisivut)

Vanhusten lumiseteli on ollut Soiteessa käytössä palvelusetelin kaltaisena avustuksena, jonka avulla yksin asuva vammaisen tai vanhus on voinut hankkia apua lumitöiden tekemiseen. Lumiseteliä on voinut anoa 70 vuotta täyttänyt, omakotitalossa tai rivitalossa asuva, heikentyneen toimintakyvyn omaava Soiten alueella asuva ikääntynyt henkilö. Palvelu ei ole koskenut vapaa-ajan asuntoja. Yhden lumisetelin arvo on ollut 8,40 €/seteli, loput lumityön hinnasta on asiakas maksanut itse. Lumiseteleitä on myönnetty asiakkaalle vuodeksi viisi kappaletta. Tarvittaessa lumiseteleitä on voitu myöntää palveluohjaajan harkintapäätöksellä vielä maksimissaan viisi lisäseteliä. Lumisetelin hakuaika on ollut jatkuva.

Vammaisjärjestöjen edustajat ovat saaneet yhteydenottoja pienituloisilta tai kansaneläkkeen varassa eläviltä vammaisilta ja vanhuksilta, jotka tulevat toimeen lähes omin avuin vanhoissa omakotitaloissa tai rivitaloasunnoissa. Lumisetelin poistaminen on lyhytnäköinen ratkaisu tilanteessa, jossa lämmityksen, polttoaineiden ja ruoan hinta nousevat kohisten. Monet pienituloiset ovat jo pitkään yrittäneet vähentää kustannuksia siirtymällä halvempiin tuotevaihtoehtoihin tai ”punalaputettuihin” tuotteisiin, joita ei suinkaan riitä kaikille. Oman ajoneuvon käyttöä on vähennetty, jolloin ihmiset ”mökkiintyvät” koteihinsa ja joutuvat ennen pitkää turvattomuuden, masennuksen tai muiden terveysongelmien vuoksi terveystalvelujen suurkuluttajiksi.

Palvelualuejohtaja Hanna Saarinen perustelee lumiseteleistä luopumista niiden hakemisessa ja käytössä ilmenneiden haasteiden vuoksi. Saarisen mukaan lumiseteleiden käyttäjät ovat pysyneet vakiona jo usean vuoden ajan, vuonna 2021 heitä oli 477 kpl, kustannukset 8.000 €/vuosi. Luopumista perusteltiin lumiseteleistä aiheutuvalla vaivan näöllä, määrällisesti kysymys on näpertelystä, ei monen henkilön työpanoksesta. Lumisetelin saajalle sen arvo voi olla viikon-kahden ruokaostot. Kysymys on tietysti siitä, miten resurssit käytetään. Vaihtoehtona pitäisi arvioida, mitä kustannuksia syntyisi, jos em. lumisetelin saaneet joutuisivat hakeutumaan tuetun asumistalvelun tai

laitospaikan piiriin. Mitä kustannuksia syntyisi mahdollisesti esim. 200 laitospaikan ja 200 tuetun asumispaikan perustamisesta.

Päivittäin saamme lukea tulevien hyvinvointialueiden valtavasta hoitaja- ja lääkäripulasta. Haluavatko päättäjät, että em. pienituloiset vammaiset ja vanhukset, jotka nyt voivat asua lähes omin avuin kotonaan, jonottamaan terveystalveihin tai laitospaikoille. Lain mukaan palvelut on hyvinvointialueiden järjestettävä. Samaan aikaan myös hoitotakuuajat lyhenevät. Soite kuvaa itseään uusilla nettisivuilla ”Tulevaisuuden sotekeskuksena”, mutta onko siitä toteuttamaan tunnuslausettaan ”Ihminen keskiössä”. Vai näperrelläänkö pienten asioiden parissa, jolloin kustannukset karkaavat ja Soite menettää kehittämismahdollisuutensa. Pidetään kaikki mukana yhteiskunnassa myös tulevaisuudessa.

Kokkolan vammaisjärjestöjen yhteistyötoimikunta esittää, että Soiten hallitus ottaa asian uudelleen käsittelyyn.

Asta Törmälehto
puheenjohtaja